

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 09-06-2021 r.

Adam Bodnar

XI.505.4.2021.ASZ

**Pan
Przemysław Czarnek
Minister Edukacji i Nauki**

Szanowny Panie Ministrze!

Jako Rzecznik Praw Obywatelskich, pełniący także zgodnie z art. 18 ustawy z dnia 3 grudnia 2010 r. o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania (Dz. U. z 2020 r. poz. 2156, t.j.), funkcję niezależnego organu ds. równego traktowania, z uwagą badam sytuację grup narażonych na dyskryminację, dążąc do tego, aby wszyscy mogli swobodnie korzystać z pełni swoich praw podstawowych, w poczuciu bezpieczeństwa i poszanowania ich godności.

Nieuchronnie mój sprzeciw musiało więc wzbudzić, już po raz kolejny¹, stanowisko Małopolskiej Kurator Oświaty, która dnia 13 maja 2021 r. opublikowała na stronie internetowej Kuratorium Oświaty w Krakowie (<https://kuratorium.krakow.pl/komunikat-malopolskiego-kuratora-oswiaty-dla-dyrektorow-szkol-nauczycieli-rodzicow-uczniow-miasta-tarnowa/>) Komunikat dla Dyrektorów Szkół, Nauczycieli, Rodziców Uczniów Miasta Tarnowa, jednoznacznie określający działania na rzecz praw osób nieheteronormatywnych (LGBT) jako „szkodliwe” i sugerujący ich deprawujący charakter.

Powyższa wypowiedź zdecydowanie ma wymiar homofobiczny, a użyte przez Panią Kurator sugestie są obraźliwe, wymierzone w godność osób LGBT, w tym także godność uczniów i uczennic, o których dobro Pani Kurator, z racji powierzonych jej funkcji, powinna troszczyć się niezależnie od swoich poglądów. Wypowiedzi te stoją też w sprzeczności z obowiązującymi w Polsce przepisami prawa krajowego, europejskiego i międzynarodowego.

W tym kontekście pragnę zwrócić uwagę Pana Ministra właśnie na te tezy komunikatu, które pozostają w sprzeczności z obowiązującymi przepisami prawa,

¹ Por. wystąpienie Rzecznika Praw Obywatelskich do Ministra Edukacji Narodowej z 11.03.2019 r. w sprawie homofobicznej wypowiedzi Małopolskiej Kurator Oświaty, Pani Barbary Nowak, dostęp pod adresem: <https://www.rpo.gov.pl/pl/content/men-aprobuje-homofobiczna-wypowiedz-malopolskiej-kurator-oswiaty>.

regulującymi proces nauczania i dokonującymi podziału kompetencji pomiędzy organem prowadzącym szkoły a organem realizującym nadzór pedagogiczny w perspektywie ochrony praw człowieka. Oczywistym jest, na co zwraca uwagę Pani Kurator w swoim komunikacie, iż „władza samorządowa jest organem prowadzącym szkoły, nie ma prawa ingerować w edukację i wychowanie uczniów (...) dba o organizację pracy szkoły, o wyposażenie budynku oraz bezpieczne i higieniczne warunki pracy, nauki nauczycieli i uczniów”. Jednak wnioski wyciągnięte z tego twierdzenia przez Panią Kurator nie znajdują już oparcia w obowiązujących przepisach prawa. Jednoznaczne stanowisko Pani Kurator, iż działania ze strony Prezydenta Miasta Tarnowa ukierunkowane na ochronę (praw) osób, w tym uczniów, ze społeczności LGBT+ „nie mogą zafunkcjonować w szkołach” zdaje się pomijać ustawowe kompetencje organu prowadzącego szkołę, wynikające z **art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe** (Dz.U. 2020 poz. 910, t.j. ze zm.; dalej jako: Prawo oświatowe). Zgodnie z jego brzmieniem, to **na organie prowadzącym szkołę spoczywa odpowiedzialność za jej działalność, a do zadań tego organu należy w szczególności „zapewnienie warunków działania szkoły lub placówki, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki”**.

W tym miejscu podkreślenia wymagają dane dotyczące niskiego poziomu bezpieczeństwa uczniów LGBT+ w polskich szkołach. Ta grupa uczniów jest bowiem szczególnie narażona na dyskryminację i przemoc motywowaną uprzedzeniami – jak wynika z raportu Rady Europy „Safe at school: Education sector responses to violence based on sexual orientation, gender identity/expression or sex characteristics in Europe”² 3 na 4 (75%) uczniów LGBT w Polsce twierdzi, że było świadkami homofobicznych zniewag w szkole, a 1 na 4 (aż 26%) zgłosiło, że był świadkiem przemocy fizycznej. Takie doświadczenie mogą nie tylko powodować u nich poczucie wykluczenia oraz problemy z rozwojem i nauką, ale nawet prowadzić do tak tragicznych konsekwencji jak samobójstwo – ten sam raport Rady Europy wskazuje, że u uczniów identyfikujących się jako osoby LGBT+ myśli samobójcze występują od 2 do 5 razy częściej niż w przypadku ich heteronormatywnych kolegów i koleżanek. **W świetle tych niepokojących danych, oraz relewantnych przepisów prawa, jednym z podstawowych zadań organów państwa właściwych w sferze edukacji powinno być zapewnienie, że polskie placówki edukacyjne są wolne od homofobii i transfobii.** Z tego samego powodu działania organów władzy publicznej, w szczególności kuratorów oświaty, które te negatywne zjawiska potęgują, nie mogą pozostać bez konsekwencji.

Dotyczy to także innego stwierdzenia Małopolskiej Kurator Oświaty, na które również chciałem zwrócić uwagę Pana Ministra, z którego wynika iż zdaniem Pani Kurator „sprawy edukacji i wychowania dzieci w szkołach są wyłączną kompetencją nadzoru pedagogicznego”. Pani Kurator, formułując taką tezę, zdaje się nie uwzględniać brzmienia

² Dostęp pod adresem: <https://rm.coe.int/prems-125718-gbr-2575-safe-at-school-a4-web/16809024f5>.

art. 11 ust. 2 pkt 2 Prawa oświatowego, zgodnie z którym zapewnienie kształcenia, wychowania i opieki, w tym kształcenia specjalnego i profilaktyki społecznej m.in. w szkołach ponadpodstawowych jest zadaniem oświatowym powiatów. W odniesieniu zaś do stanowiska Małopolskiej Kurator Oświaty, iż „szkoła, w osobach dyrektora i nauczycieli organizuje proces wychowawczy w oparciu o zapisy Prawa Oświatowego i programu wychowawczo-profilaktycznego, który opracowują wspólnie rodzice i nauczyciele” pozwolę sobie przypomnieć, że w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla czteroletniego liceum ogólnokształcącego i pięcioletniego technikum³ wyraźnie stwierdzono, m.in., że „szkoła dba o wychowanie młodzieży w duchu akceptacji i szacunku dla drugiego człowieka” oraz że „**wychowanie młodego pokolenia jest zadaniem rodziny i szkoły, która w swojej działalności musi uwzględniać wolę rodziców, ale także i państwa, do którego obowiązków należy stwarzanie właściwych warunków wychowania. Zadaniem szkoły jest ukierunkowanie procesu wychowawczego na wartości,** które wyznaczają cele wychowania i kryteria jego oceny. Wychowanie ukierunkowane na wartości zakłada przede wszystkim podmiotowe traktowanie ucznia, a wartości skłaniają człowieka do podejmowania odpowiednich wyborów czy decyzji”. Niewątpliwą wartością konstytucyjną RP, która musi znaleźć w związku z tym odzwierciedlenie w procesie wychowawczym i edukacyjnym realizowanym w szkołach ponadpodstawowych jest **poszanowanie godności każdego człowieka (art. 30 Konstytucji RP), poszanowanie praw i wolności jednostki (art. 31 Konstytucji), a także prawo do równego traktowania i zakaz dyskryminacji z jakiegokolwiek przyczyny w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym (art. 32 Konstytucji RP).**

Pragnę przypomnieć, że **na uczynienie z tych wartości fundamentów polityki oświatowej, a wraz z tym podstawy programowej realizowanej w polskich szkołach, wskazał Pan Minister wyraźnie w odpowiedzi skierowanej do RPO w dniu 30 marca 2021 r.⁴** W wyniku takiego podejścia, jak wyjaśnił Pan Minister, „przepisy podstawy programowej zostały sformułowane tak, by przede wszystkim kształtować świadomość, umiejętności oraz postawy społeczne i obywatelskie uczniów oraz budować środowisko wolne od przemocy”, zaś „w implementacji programu nauczania każdy uczeń ma zagwarantowane przepisami oświatowymi prawo do podmiotowego i równego traktowania”.

Podzielając przywiązanie Pana Ministra do „podejmowania decyzji i działań, które budują trwałe, oparte na szacunku i równości system oświaty” z zaniepokojeniem odnotowuję – jako idącą wbrew wskazanym przez Pana Ministra wartościom – jednoznacznie negatywną ocenę i brak akceptacji Małopolskiej Kurator Oświaty dla działań organu prowadzącego, wspierających realizowanie przez szkoły ciążącego na nich na mocy

³ Załącznik Nr 1 do Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z Dnia 30 Stycznia 2018 r. (Dz.U. 2018 poz. 467 ze zm.).

⁴ Dostęp pod adresem: <https://www.rpo.gov.pl/pl/content/rpo-do-mein-o-koniecznosci-edukacji-antydiskryminacyjnej>.

przepisów prawa powszechnie obowiązującego obowiązku dydaktycznego, wychowawczego i organizacyjnego w odniesieniu do zasady niedyskryminacji. **Skierowanie komunikatu o omawianej treści rodzi bowiem ryzyko błędnego wykonania przez jego adresatów – przede wszystkim dyrektorów szkół – obowiązków w zakresie nadzoru pedagogicznego, któremu podlega w szczególności: „realizacja podstaw programowych i ramowych planów nauczania” oraz „przestrzeganie praw dziecka i praw ucznia oraz upowszechnianie wiedzy o tych prawach” (art. 55 ust. 2 pkt Prawa oświatowego) bez względu na indywidualne cechy ucznia, w tym jego orientację seksualną, tożsamość czy ekspresję płciową.** W tym miejscu pragnę podkreślić, że wspierające szkoły działania samorządu na szczeblu powiatu wpisują się w wyrażone przez Małopolską Kurator Oświaty przekonanie, że „ogromnie ważne jest działanie wspierające nauczycieli i uczniów przez samorządy, szczególnie w dofinansowaniu zajęć dodatkowych, rozwijających talenty dzieci, dbanie o zaspokajanie potrzeb pomocy pedagogiczno-psychologicznej”. Tym trudniej jest zrozumieć jednoznacznie negatywną ocenę tych działań, które, co wymaga podkreślenia po raz kolejny, są realizacją przyznaną powiatowi kompetencji w zakresie kształcenia, wychowania i opieki (art. 11 ust. 2 pkt 2 Prawa oświatowego) przez Małopolską Kurator Oświaty.

Uwzględniając powyższe stoję na stanowisku, że istnieją przesłanki by ocenić przedmiotową **wypowiedź Małopolskiej Kurator Oświaty jako działanie nieprawidłowe z perspektywy wiążących prawnie obowiązków z zakresu ochrony praw człowieka.** Osoby pełniące funkcje publiczne mają w tym zakresie szczególne powinności. Z racji powierzonych im kompetencji, opartych na społecznym zaufaniu, są zobowiązane nie tylko do przestrzegania, ale też realizacji praw i wolności człowieka, w tym zasady równego traktowania. Powinny więc włączać, a nie wykluczać – jednoczyć, a nie dzielić. Poza obowiązkiem działania w granicach prawa, muszą postępować także ze świadomością, że kształtują normy zachowań właściwych społecznie. Jest to standard normatywny, obowiązujący na gruncie wiążących Polskę umów międzynarodowych, w tym Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności (Dz.U. 1993 nr 61 poz. 284). Potwierdził go Europejski Trybunał Praw Człowieka, który w wyroku z dnia 3 maja 2007 r. Bączkowski i inni przeciwko Polsce (skarga nr 1543/06) wskazał, że wypowiedzi osób pełniących funkcje publiczne mogą w sposób nadmierny kolidować z wykonywaniem innych praw zagwarantowanych Konwencją, a zatem korzystając wolności słowa, osoby te powinny wykazywać się powściągliwością, świadome tego, że ich wypowiedzi mogą zostać uznane przez podległych im urzędników państwowych jako drogowskazy kierunków działania⁵. Tymczasem **twierdzenia zawarte w komunikacie** Małopolskiej Kurator Oświaty z 13 maja 2021 r., dotyczące (braku) możliwości podejmowania przez szkoły, we

⁵ § 98 wyroku; Podobna linia orzecznicza Trybunału była kontynuowana m.in. w wyroku z dnia 21 października 2010 r. Alekseyev przeciwko Rosji (skargi nr 4916/07, 25924/08 i 14599/09) czy wyroku z dnia 12 czerwca 2012 r. Genderdoc-M przeciwko Mołdawii (skarga nr 9106/06).

wspieraniu organu prowadzącego, działań promujących poszanowanie praw osób LGBT+, nieznaną podstaw prawną, co zostało wykazane powyżej, stanowią przejaw niedopuszczalnych w działalności władzy publicznej radykalnych opinii opartych na stereotypach, mogących wywoływać i potęgować u odbiorców uczucie wrogości i nienawiści wobec określonych grup mniejszościowych. Szerzone w ten sposób uprzedzenia **stanowią więc realne zagrożenie dla fundamentów demokracji i wymagają stanowczej reakcji.**

W związku z powyższym wyraźnie należy podkreślić, że zakaz dyskryminacji m.in. ze względu na orientację seksualną i tożsamość płciową, dotyczy tak wykonywania władztwa publicznego przez organ, jak i ujawniania osobistych poglądów w sferze publicznej, zwłaszcza, gdy mogą rodzić oddziaływać na wykonywanie kompetencji przez podmioty hierarchicznie podległe organowi. W tym miejscu pragnę zwrócić uwagę Pana Ministra na doniosłość zadań kuratorów oświaty, wyznaczonych przepisami Prawa oświatowego. Realizując politykę oświatową państwa, sprawując nadzór pedagogiczny nad placówkami oświatowymi, a także pełniąc funkcję organów nadrzędnych wobec dyrektorów tych placówek, kuratorzy powinni swoją postawą reprezentować wartości stanowiące fundament demokratycznego społeczeństwa. Mając na uwadze, że polska polityka oświatowa i zawarte w niej cele kształcenia kładą szczególny nacisk na kształtowanie wśród uczniów postaw otwartości i tolerancji, a także na budowanie szacunku dla ludzkiej godności, jak podkreślił Pan Minister w przywoływanej już odpowiedzi do RPO, uprawniony jest w mojej ocenie wniosek, że kuratorzy oświaty są zobowiązani przeciwdziałać dyskryminacji i dawać przykład działania na rzecz praw człowieka – tym bardziej więc działania z tymi prawami zgodnego. **Wszelkie przejawy nierównego traktowania w postępowaniu osób pełniących tę funkcję powinny więc spotkać się ze sprzeciwem i odpowiednimi sankcjami dyscyplinarnymi.** Brak reakcji może być oznaką przyzwolenia na postępowanie sprzeczne z podstawowymi założeniami reprezentowanego przez kuratora systemu oświaty, w tym z celem zapewnienia wszystkim uczniom bezpiecznych warunków do nauki i rozwoju⁶, a także międzynarodowymi zobowiązaniami ciążącymi na Rzeczypospolitej Polskiej.

Na szkołach, jako miejscu kształtowania charakterów i postaw młodych osób, spoczywa bowiem szczególnie obowiązek podejmowania aktywnych działań na rzecz przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy motywowanej uprzedzeniami zarówno w działalności edukacyjnej, jak i wychowawczej, **wynikający z wielu wiążących, ratyfikowanych przez Polskę, aktów prawa międzynarodowego.** Należy przypomnieć, że zgodnie z Konstytucją, ratyfikowane umowy międzynarodowe są jednym ze źródeł powszechnie obowiązującego prawa i stanowią część krajowego porządku prawnego (art. 87 ust. 1 w zw. z art. 91 ust. 1 Konstytucji RP).

⁶ Zob. art. 1 pkt 14 Prawa oświatowego.

Wprost konieczność kształtowania środowiska szkolnego wolnego od przemocy i dyskryminacji wynika z Konwencji w sprawie zwalczania dyskryminacji w dziedzinie oświaty (Dz. U. z 1964 r. Nr 40, poz. 268), która przewiduje, że celem oświaty powinien być pełen rozwój osobowości ludzkiej i ugruntowanie poszanowania praw człowieka i podstawowych swobód, dodając, że powinna ona sprzyjać wzajemnemu zrozumieniu, tolerancji między różnymi grupami rasowymi i wyznaniowymi (art. 5). Konwencja nakłada na państwa-strony także obowiązek wyeliminowania lub zabiegania dyskryminacji w dziedzinie oświaty (art. 3), przez którą rozumie się m.in. stawianie jakiegokolwiek osoby lub grupy osób w sytuacji niedającej się pogodzić z godnością człowieka (art. 1).

Obowiązek, o którym mowa, wyprowadzić można także z art. 29 Konwencji o prawach dziecka (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 256, z późn. zm.), potwierdzającego, iż państwa-strony są zgodne, że nauka dziecka będzie ukierunkowana na rozwijanie w dziecku szacunku dla praw człowieka i podstawowych wolności, szacunku dla innych kultur oraz przygotowania dziecka do odpowiedzialnego życia w wolnym społeczeństwie, w duchu zrozumienia, pokoju, tolerancji, równości płci oraz przyjaźni między wszystkimi narodami i grupami etnicznymi, narodowymi i religijnymi i z osobami rdzennego pochodzenia. Artykuł 2 zobowiązuje z kolei państwa-strony do zagwarantowania ochrony przed dyskryminacją ze względu na jakąkolwiek cechę dziecka w zakresie praw przyznanych omawianych Konwencją. Ponadto, ten akt prawa międzynarodowego przyznaje dziecku prawo do wyrażania własnych poglądów we wszystkich sprawach go dotyczących (art. 12), a także swobodę myśli, sumienia i wyznania (art. 14). Konwencja wymaga, by żadne dziecko nie podlegało arbitralnej ingerencji w sferę jego życia prywatnego (art. 16). Zobowiązuje także państwa-strony do podjęcia odpowiednich kroków, w tym w dziedzinie wychowawczej, dla ochrony dziecka przed wszelkimi formami przemocy fizycznej bądź psychicznej (art. 19) oraz nieludzkim lub poniżającym traktowaniem (art. 37).

Obowiązek inkluzywnej edukacji, ukierunkowanej na zbudowanie bezpiecznego środowiska dla grup narażonych na dyskryminację, w szczególności uczniów LGBT+, podkreśla też pierwsza w historii Strategia na rzecz równości osób LGBTIQ na lata 2020–2025⁷. Jej wiążący politycznie, a nie prawnie charakter nie pozbawia jej znaczenia, zwłaszcza, że wokół jej założeń, do których należą walka z dyskryminacją osób LGBTIQ, zapewnienie bezpieczeństwa osób LGBTIQ, budowanie społeczeństw inkluzywnych dla osób LGBTIQ oraz działania na rzecz równości osób LGBTIQ na całym świecie, zorientowane będą działania o charakterze prawotwórczym, w tym na rzecz umieszczenia w wykazie przestępstw z art. 83 TFEU przestępstw z nienawiści wobec tej grupy społecznej.

Należy wyraźnie podkreślić, że **na Polsce ciąży obowiązek wykonywania tych zobowiązań międzynarodowych w dobrej wierze, których odpowiednikiem pozostaje w**

⁷ Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions Union of Equality: LGBTIQ Equality Strategy 2020-2025, COM(2020) 698 final.

systemie prawa Unii Europejskiej zasada lojalnej współpracy, zobowiązująca państwa członkowskie, w szczególności, do powstrzymywania się od podejmowania wszelkich środków, które mogłyby zagrażać urzeczywistnieniu celów Unii (art. 4 ust 3 TUE). Obowiązek ten dotyczy wszystkich organów władzy publicznej, niezależnie od ich roli i usytuowania w aparacie instytucjonalnym państwa. Organy władzy publicznej powinny zatem powstrzymać się od działań, które mogą poddawać w wątpliwość ich przywiązanie do prawnomiędzynarodowych zobowiązań w przedmiocie zapewnienia bezpiecznego i wolnego od dyskryminacji środowiska szkolnego. Za takie w szczególności należy uznać posługiwanie się przez te organy w oficjalnych wystąpieniach nie tylko niezajdującymi podstaw w przepisach prawa międzynarodowego, ale sugerującymi, że zajmowane przez nie stanowisko jest sprzeczne z tymi ostatnimi, pojęciami wyraźnie nacechowanymi świątopoglądowo, takimi jak użyte przez Małopolską Kurator Oświaty pojęcie „ideologia gender”. W tym miejscu wyrażam, po raz kolejny⁸, swój stanowczy sprzeciw wobec działań, które wypaczają sens terminów prawnych i prawniczych, do których należy pojęcie „gender”. W rozumieniu wiążących Polskę przepisów prawa międzynarodowego i europejskiego „gender” nie oznacza żadnej ideologii, a pojęcie odnoszące się „do dwóch płci: męskiej i żeńskiej w kontekście społecznym”. Tak definiuje termin „gender” art. 7 ust. 3 Statutu Międzynarodowego Trybunału Karnego, sporządzonego w Rzymie dnia 17 lipca 1998 r. (Dz.U. 2003 Nr 78 poz. 708, z późn. zm.), ratyfikowanego przez RP w 2001 r. Podobnie rozumieją je inne instrumenty prawa międzynarodowego i europejskiego, których Polska jest stroną m.in. Konwencja w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet (Dz. U. z 1982 r. Nr 10, poz. 71), Konwencji Rady Europy w sprawie zapobiegania i zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej (Dz. U. z 2015 r. poz. 961), czy dyrektywa 2006/54/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie wprowadzenia w życie zasady równości szans oraz równego traktowania kobiet i mężczyzn w dziedzinie zatrudnienia i pracy (Dz. Urz. UE L 204, 26.7.2006, p. 23–36).

W tym miejscu pragnę zwrócić uwagę także na stanowisko organizacji międzynarodowych, pod auspicjami których wskazane umowy międzynarodowe zostały opracowane, w odniesieniu do obowiązku eliminacji stereotypów i uprzedzeń w sferze edukacji. Tylko w ostatnich latach Komitet Praw Człowieka zalecał kontynuowanie prac nad kampaniami uświadamiającymi i edukacyjnymi, mającymi na celu promowanie poszanowania praw człowieka oraz tolerancji dla różnorodności i wzmocnienie środków

⁸ Zob. wystąpienia RPO w sprawie pojęć „gender” i „gender equality” odpowiednio do Prezesa Rady Ministrów (dostęp pod adresem: <https://www.rpo.gov.pl/pl/content/rpo-do-premiera-pojecia-gender-gender-equality-jasno-zdefiniowane>) oraz Ministra do spraw Unii Europejskiej (dostęp pod adresem: <https://www.rpo.gov.pl/pl/content/konrad-szymanski-o-pojeciu-gender-equality-niejasne-znaczeniuowo>).

mających na celu wyeliminowanie uprzedzeń i stereotypów dotyczących płci⁹. Podjęcie środków zmierzających do zmiany postrzegania przez społeczeństwo stereotypizowanych ról płci oraz promowania kompleksowej, odpowiedniej dla wieku, edukacji seksualnej dla obu płci w szkołach zalecił Komitet Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych¹⁰. Do wzmacniania nauczania o prawach człowieka, krytycznym myśleniu i demokracji w szkołach wezwał z kolei Komisarz Praw Człowieka¹¹. Wreszcie zapewnienie, by programy wszystkich rodzajów szkół, uniwersytetów i edukacji zawodowej obejmowały rozdział o osobach LGBT i zwalczaniu dyskryminacji wobec nich rekomendowała Europejska Komisja przeciwko Rasizmowi i Nietolerancji¹².

Na zakończenie pragnę pokreślić, w przekonaniu, że Pan Minister się ze mną zgodzi, iż w polskich szkołach ważny jest każdy uczeń i każda uczennica. Nieposzanowanie czyjejkolwiek godności musi zawsze spotkać się z potępieniem i zdecydowaną reakcją. Dlatego, a także mając na uwadze przedstawioną wyżej argumentację, działając na podstawie art. 14 ust. 3 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. 2020 poz. 627, t.j.), zwracam się do Pana Ministra z wnioskiem o zajęcie stanowiska w przedmiotowej sprawie i zastosowanie przewidzianych w przepisach prawa środków dyscyplinarnych wobec Małopolskiej Kurator Oświaty.

Z poważaniem,

Adam Bodnar

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

1/ Pani Barbara Nowak

Małopolska Kurator Oświaty

Kuratorium Oświaty w Krakowie

ul. Szlak 73

⁹ Pkt 16f i 22 c uwag końcowych Komitetu Praw Człowieka z dnia 4 listopada 2016 r.

¹⁰ Odpowiednio pkt 14a i pkt 46b uwag końcowych Komitetu Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych z dnia 7 października 2016 r.

¹¹ Pkt 135 raportu Komisarza Praw Człowieka Rady Europy z dnia 15 czerwca 2016 r.

¹² Pkt 101 raportu ECRI dotyczący Polski przyjęty w dniu 20 marca 2015r., opublikowany w dniu 9 czerwca 2015 r.

31-153 Kraków

2/ Pan Roman Ciepiela
Prezydent Miasta Tarnowa
Urząd Miasta Tarnowa - Gmina Miasta Tarnowa
ul. Adama Mickiewicza 2
33-100 Tarnów